

Tartuntatautilain mukaisista delegoinneista tehdyn sopimuksen jatkaminen

soteltk 24.08.2021 § 57

340/00.01.01.03/2021

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Manninen, Pirjo
Päätösehdotus	Heinolan sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja päättää esittää valtuustolle 8.4.2021 tehdyn sopimuksen "Sopimus tartuntatautilain mukaisista delegoinneista" sopimusnro 77/2021 jatkamista Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän kanssa 1.9.2021 alkaen ja 31.12.2021 saakka ja kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavalle toimielimelle säädettyjen tai määrättyjen tehtävien hoitamisen siirtämistä seuraavasti sopimuksen mukaisesti: 1. Tartuntatautilain 59 b §:ssä säädetyn tarkastusoikeuden käyttämisen osalta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveyskeskuksen terveydensuojelun tulosalueen viranhaltijoille. 2. Tartuntatautilain 59 c §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitettujen määräysten antamisen osalta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveyskeskuksen toimialajohtajalle. Samalla sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksen jälkeen.
Valmistelija	sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Pirjo Manninen, puh. 044 769 4229, johtava ylilääkäri Kirsi Timonen, puh 050 3233627 etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Covid- pandemian valvonnan osalta tartuntatautilain mukaiset delegoinnit ympäristöterveyskeskukselle olivat määräaikaista ja päättyivät 30.6. Sopimusta on syytä jatkaa ainakin vuoden loppuun, sillä myös aluehallintoviraston kannanoton mukaan on edelleen syytä varautua delegoimaan tartuntatautilain mukaisia tarkastuksia. Heinolan sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja vastaa Heinolan kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi. Sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja toimii kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavana toimielimenä. Tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (147/2021) mukaisesti muutetun tartuntatautilain (1227/2016) 22.2.2021 voimaan tulleen 59 b §:n mukaan kunta saa tarkastaa 59 a §:n nojalla valvomansa toimijan tartuntatautilain mukaisen toiminnan sekä toiminnassa käytettävät tilat. Pykälässä

annetaan tarkemmat määräykset tarkastusten toteuttamisesta. Saman lain 59 c §:n mukaan, jos havaitaan puutteita tai epäkohtia pykälässä tarkemmin eriteltyjen velvoitteiden noudattamisessa, kunta voi antaa määräyksen niiden korjaamisesta. Jos näitä puutteita tai epäkohtia ei ole korjattu määräyksessä annetussa määräajassa, kunta voi määrätä kyseisen toiminnan välittömästi keskeytettäväksi ja kyseisen tilan pidettäväksi suljettuna asiakkailta tai muilta valvottuun toimintaan osallistuvilta enintään kuukauden ajaksi, jos se on välttämätöntä tartuntataudin leviämisen estämiseksi.

Tartuntatautilain 59 d §:n mukaan kunnan 59 a §:n mukaisesta valvonnasta vastaa sekä 59 b ja 59 c §:n mukaisia toimivaltuuksia käyttää kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin, jollei kunta kuntalain (410/2015) nojalla toisin päättä.

Tartuntatautilain muutoksen myötä aluehallintoviraston lisäksi myös kunnan vastuulle tulee 59 a–59 c §:ssä tarkoitetun valvonnan järjestäminen. Lain 59 a §:n mukaan aluehallintovirasto ja kunta valvovat toimialueillaan tartuntatautilain muutoksen mukaisten velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamista. Valvontavastuu on laaja ja koskee muun muassa yksityisiä elinkeinonharjoittajia kuten päivittäistavarakauppaa, liikuntatiloja ja kauppakeskuksia, kuntien tiloja kuten kouluja, päiväkoteja ja uimahalleja.

Tartuntatautilain 59 b §:n mukaiset tarkastukset on tarkoitus toteuttaa osin ympäristöterveydenhuollon elintarvike- ja terveydensuojelutarkastusten yhteydessä esimerkiksi elintarvikemyymälöissä, päiväkodeissa ja kouluissa sekä kuntosaleissa ja terveydensuojelulain mukaisissa liikuntatiloissa. Tarkastuksia tehdään koronatilanne huomioon ottaen riskiperusteisesti myös tartuntatautiviranomaisten harkinnan perusteella muihin kuin terveydensuojelulain ja elintarvikelain tarkoittamiin kohteisiin sekä aluehallintoviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston valvontapyyntöjen perusteella. Tarkastusten suuntaamisessa otetaan huomioon alueellinen tartuntatautilanne.

Tartuntatautilain 59 b §:n mukaisten tarkastusten toteuttaminen edellyttää, että toimivalta tarkastusten suorittamiseen on niillä tahoilla, jotka tarkastuksia käytännössä suorittavat. Suoraan lain nojalla elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisia toimivaltuuksia käyttävät viranhaltijat voivat tehdä tartuntatautilain mukaisia tarkastuksia vain elintarvike- ja terveydensuojelulakien nojalla tarkastettaviin kohteisiin. Muiden kohteiden osalta toimivalta tartuntatautilain 59 b §:n mukaisten tarkastusten tekemiseen on tarkoituksenmukaista siirtää tartuntatautien torjunnasta vastaavalta toimielimeltä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveyskeskuksen terveydensuojelun tulosalueen viranhaltijoille.

Tartuntatautilain mukaiseen toimintaan kohdistuvia tarkastuksia tekevät ensi sijassa elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisia

tarkastuksia tekevät viranhaltijat. Koska vielä on kuitenkin epäselvää, missä laajuudessa tartuntatautilain 59 b §:n tarkoittamia tarkastuksia joudutaan tekemään, on tarkastusoikeuden käyttö tarkoituksenmukaista siirtää riittävän laajalle joukolle viranhaltijoita, jotta terveydensuojelun resursseja pystytään kohdentamaan tarkoituksenmukaisesti.

Tartuntatautilain 59 d § mukaan kunnan 59 a §:n mukaisesta valvonnasta vastaa sekä 59 b ja 59 c §:n mukaisia toimivaltuuksia käyttää kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin, jollei kunta kuntalain nojalla toisin päättä.

Kunnanvaltuusto voi antaa 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle oikeuden siirtää 59 c §:n 1 ja 2 momentin mukaisen toimivallan edelleen kunnan tartuntataudeista vastaavalle lääkärille, muulle kunnan viranhaltijalle, kunnan toimielimelle tai kunnan toimielimen jaostolle. Kunta voi myös sopia toisen kunnan tai kuntayhtymän kanssa, että tällainen toimivalta annetaan toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi.

Sosiaali- terveyslautakunnan mukaan valtuuston tulisi siirtää toimivalta tartuntatautilain 59 c §:n 1 ja 2 momentin mukaisten määräysten antamisesta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveyskeskuksen toimialajohtajalle, koska määräykset ovat luonteeltaan kiireellisiä ja liittyvät kiinteästi valvontahavaintoihin. Jotta määräyksiä voitaisiin antaa ja pakkokeinoja käyttää oikea-aikaisesti, niihin liittyvää päätöksentekoa voi olla tarpeen tehdä useammin kuin sosiaali- ja terveyslautakunta kokoontuu.

Tartuntatautilain 59 c §:n 4 ja 5 momenteissa säädetyt toimivaltuudet ovat sellaisia hallinnollisen pakon käyttämistä sisältäviä toimivaltuuksia, jotka kuntalain 91 §:n 3 momentin mukaan voidaan siirtää vain toimielimelle. Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää tartuntatautilain 59 c §:n 4 ja 5 momentin mukaisten pakkokeinojen käyttämiseen liittyvistä asioista.

Tiedoksianto

sähköposti PHHYKYmpäristöterveyskeskus/toimialajohtaja Silja Mäkelä, johtava ylilääkäri Kirsi Timonen